

A KORTÁRS KÍNAI TÁJÉPÍTÉSZE JELLEGZETESSÉGEI

CHARACTERISTICS OF CONTEMPORARY CHINESE LANDSCAPE DESIGN

SZERZŐ/BY:
DAVORIN GAZVODA

LEKTOR/REVIEWER:
M. SZILÁGYI KINGA

Kína gazdasági terjeszkedése számos olyan folyamatot indított el, melyek sok esetben konfliktusokkal átszótt változásokat eredményeznek a táj- és a településszerkezetben. A Kínát terhelő környezeti problémák száma nagy és folyamatosan nő (az általános negatív befolyásoló tényezők, ezek intenzitása és széles körű kiterjedése tekintetében) és gyakran a tervezési minőség, az elhibázott környezeti és fejlesztési stratégiák okozzák őket. Mivel ez a kutatás a kortárs kínai tájépítészeti tervezés karakterjegyeit igyekszik bemutatni, nem bocsátkozik részletekbe ezekkel a sajátos problémákkal kapcsolatban. Összességében elmondhatjuk, hogy a tájépítészet és a környezettervezés nagy ívű és erős fejlődést ért el az elmúlt tíz évben, mely trendet nagyban elősegítette, hogy a szociális, a politikai és a gazdasági szektor támogatta a tervező szakemberek külföldi oktatását. Az, hogy a tájépítészeti diszciplína ismertté és elismertté vált a kínai társadalom számára, máris felvetett olyan problémákat, mint a szakmai nevezéktan hiánya. A kínai nyelv esetében ez a folyamat különösen hoszszú, hiszen meg kell alkotni a tájépítészethez kapcsolódó összes tudományág számára a szakmai kommunikáció szótárát és az egyes szavak írásjegyeit is.

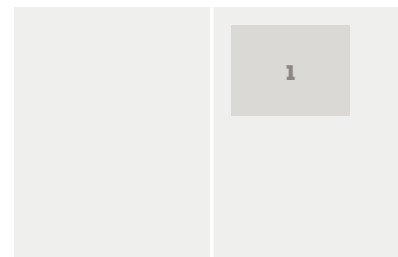
Habár a tájépítészeti tervezés tárgyát nagy általánosságban fogalmazva zöldfelületi szabadterek képezik, Kínában a tájtervezés valamint a szabadterettervezés fogalma és feladatrendszere elkezdett összemosódni, ugyanis itt a területfejlesztési tervek kiviteli szintű dokumentációkban teljeseznek ki. Példának okáért, sok jelentős tájrehabilitációs program elkészítése átfogó környezeti hatástanulmánnyal kezdődik, s az erre épülő javaslati munkarészek már környezettervezési szintű megoldásokat fogalmaznak meg a végső környezetalakítási tervhez. Számos egyéb munka van, mely Kína hatalmas léptékű városainak közttereire és terjeszkedő agglomerációs térségeire irányul, ahol a tájépítészeti tervezési megoldások szükségszerűen átfedésbe kerülnek a településtervezés és a városépítészet feladataival. Ezen városok növekedési üteme és az ennek eredményeként létrejövő laza szerkezet felfoghatatlan léptékű, ha az európai városokhoz próbáljuk viszonyítani. Az elmúlt harminc évben ezek a tízmilliós lakosságú ipari városok olyan területeken fejlődtek ki, ahol valaha csak néhány ezren éltek. A települések ilyen mértékű kirobbanása számos megoldandó problémát okoz, beleértve a közösségi terek megtervezését az épített környezettől a nagy kiterjedésű parkokig.

The Chinese economic expansion has had many consequences in terms of changes to the landscape and urban spaces, and a number of problems have emerged as a result. Environmental problems in China are numerous and extensive (in terms of general negative influences, the intensity of these influences, and their expansion over a wide space) and are often the result of poor planning or unsuitable environmental and development policies. Because this paper aims to illuminate characteristics of contemporary Chinese landscape design, we will not address these specific problems in detail. Suffice to say that in the last ten years, the fields of landscape and environmental planning have been growing stronger in China, and the social, political, and economic spheres have contributed to this trend by promoting Chinese landscape architects who have been educated abroad. The fact that landscape architecture as a discipline has been gaining recognition in Chinese society means that it is encountering a number of banal problems such as the establishment of professional terminology. In the Chinese case, in addition to lacking words, written characters must also be created that can be used to

communicate with other disciplines that intersect with landscape architecture.

Although the final product of landscape designers is an open green space (often designed to the least detail), the distinction in China between landscape planning and landscape design is disappearing and the various levels of landscape arrangement have begun to merge and complement each other. For example, a number of notable Chinese projects that have to do with the reclamation of derelict landscapes begin with an assessment of environmental impact and are carried out with recommendations that reduce impact included in the final design. There are many more projects focusing on open public spaces in China's enormous cities and sprawling suburban agglomerations where landscape design solutions necessarily overlap with the urban planning and urban design approaches. The rapid growth and sheer size of China's cities are inconceivable in Europe. In the last thirty years, new industrial cities of more than ten million inhabitants have grown in places where the population was once only ten thousand. Such an explosion of urban settlements causes numerous problems including the design of public spaces, from built to green open space.

1. ábra/pict:
A kínai kertészeti kultúra messzemenő hagyományokra tekint vissza és számos növényfajt adott a mi közttereknek is: világszerte ültetik az innen származó nemesítéseket. Azonban ennek a közterületi kiültetési stílusnak vannak hátulütői: az élénk színek telítettsége és a haszontalan, feltűnő elemek gyakran eredményeznek zavaros összképet. /

Horticulture has a long tradition in China and numerous plant types that are in use in public plantings around the world come from this tradition. Difficulties in this general design approach include colour saturation and unnecessary kitsch elements.

TÁJALAKÍTÁS ÉS ORNAMENTÁLIS KERTÉSZET A KÖZTEREKEN

Megfigyelhető egy igen jellegzetes törekvés, mely számos kínai nagyváros szabadtértervezést jellemzi: a viszonylag egyszerű formálású, ismétlődően elhelyezkedő és hatalmas kiterjedésű zöldfelületek elhelyezése a városban és a szuburbánus övezetekben, beékelődve a vonalas műszaki létesítmények számára fenntartott folyosókba – főként autóutak és folyópartok mentén. Kína szabályozott zöldfelület-gazdálkodást és szolgáltatási rendszert dolgozott ki a városszépítés eszménye alatt, azonban ezek sok esetben lakóépületek körüli, felismerhetetlen logika szerint létesített növényágak formájában nyilvánulnak meg. Hogy egyértelműsítsük a problémát: a kihasználatlan városi szabadterek tájépítészeti kialakítása jelenleg alá van rendelve a közterületi biztonság és a forgalomirányítás szempontjainak. Azonban ezek a területek sok esetben túl nagyok és nem szolgálnak semmi különösebb célt, jelenleg ez a kihasználatlanság a szabadtér-rendszer elszegényesedéséhez vezet. A szakma meg is alkotta tervezői választát: elkezdődött ezen területek változatos kertészeti kialakítása, mely díszítő motívumait

a kínai hagyományokból meríti, s mely igen magas fenntartási igényű zöldfelületeket eredményez. Kihasználandó az olcsó kínai munkaerőt, a fenntartás kézzel történik és nem gazdaságos – különösen a vízhasználat tekintetében.

A GLOBALIZÁCIÓ HATÁSA A KÍNAI TÁJÉPÍTÉSZETRE

A korábban említett terjeszkedés a városi térben két jelenségnek köszönhető: egyrészt a gazdasági növekedés idézte elő, másrészt a kormányzati politika tehető felelőssé érte, mely elősegítette, hogy kirívó építészeti beruházások valósuljanak meg, melyek óriási léptékű épületeket és tereket hoztak létre. Sok, a nemzetközi élvonalban levő építész iroda van jelen Kínában. A létrejövő építészeti stílust egyértelműen nevezhetjük nemzetközinek, mert az épületek formai jellegét és izlésvilágát tekintve bárhol felépülhettek volna – ez azonban mégis csak Kínában történt meg. Számos példa illusztrálja ezt a trendet, ezek közül kettőt emelnék ki a közelmúltból: a pekingi opera épületegyüttesét és a 2008-as Nyári Olimpiai Játékok helyszínül felépült komplexumot. A hatalmas kupolájáról elhíresült operaház egy

több épületet és föld alatti térrendszert rejt, mely a gyalogosok számára nem látható (kivéve a bejáratot és a lépcsőket, melyek levezetnek a mélyített szintre és egy motívumokban gazdag vízfelület alatt vezetik az embert az opera épületének szívébe). A francia építész, Paul Andreu, az óriási üvegekupolát az opera kagylóhéjaként álmodta meg, akárcsak a Guangzhou-ban épült sportközpont és a shanghai-i Oriental Art Center esetében, melyek szintén az ő munkái. Ezekre az épületekre jellemző, hogy a csatlakozó szabadtér és a gyalogos felületek nem kaptak megfelelő kialakítást, ezáltal az épület teljesen eluralkodik a környezeten. Az operaház kupoláját például egy feszített víztükrű medence kíséri, melyet egy hatalmas, üres burkolt felület keretez növényzet és ülőfelületek nélkül. A tér már önmagában is óriási és semmi sem tagolja a szegélyen és az úton kívül, mely a Tiananmen térre vezet, ahol már található néhány fa és pad is. A tér túllép az emberi mértékeken. Teljesen érthetetlen módon nélkülöz minden használati elemet és éppen ezért történhet meg az is, hogy minden egyes rendezvény alkalmával hordozható fényszórókat és hangosítást kell alkalmazni, ami viszont a fényképeken visszaköszön és elrontja a hatalmas nyitott tér látványképét.

LANDSCAPING AND ORNAMENTAL GARDENING IN OPEN PUBLIC SPACES

We find a characteristic approach in the design of urban open spaces in many large Chinese cities: namely, the repetitive and not very inventive creation of enormous green spaces in cities and suburbs, the goal of which is first of all the organization of the space in and along large infrastructural corridors, especially highways entering the city and riverbeds. Chinese cities have established park services and even commissions for urban beautification. These commissions have introduced, for example, new plantings around many buildings, but it is often difficult to discern any recognizable concept. The problem is not straightforward. The design of unused city space is currently subordinated to principles of safety and traffic flow. These spaces are often too large and have no purpose assigned to them. The result is the general structural poverty of the urban space. In response, planners have dedicated themselves to the ornamentation of available spaces with various garden elements, usually using solutions from Chinese tradition, which require regular and intensive maintenance. Because of the low cost of Chinese labour force, this maintenance is usually manual and resource inefficient especially in terms of water use.

GLOBALIZATION IN CHINESE LANDSCAPE DESIGN

The above-mentioned expansion in the urban space that has been dictated by both economic growth and government policies has included the realization of many large architectural projects, new excessively large buildings that are connected to equally excessive open spaces. Several internationally important architects build in China. The resulting architectural style might be called global, offering solutions that, given their design and style features, could have emerged anywhere in the world but, in fact, are built only in China. There are many examples that illustrate this trend but I shall mention two recent ones: the new opera complex in Beijing and the facilities for the Olympic Games also in Beijing. The Beijing opera house is known for the enormous cupola that covers a complex of several buildings and underground spaces hidden from the view of pedestrians (except for the entrance and stairways that lead down to the basement and run underneath a water surface full of motifs to the heart of the opera complex). The French architect, Paul Andreu, conceived the enormous glass cupola as the shell of the opera, similar to the sports facility he designed in Guangzhou and the Shanghai Oriental Art Center. Characteristic of all these projects is an open space that is not adequately designed, or more precisely is entirely subordinate to the architecture.

2

2. ábra/pict:

Egy tipikus szabadtér-építészeti elrendezés: szálloda-negyed Dalian keleti partján; hatalmas gyepfelületek bokrokkal és évelőkkel tagolva, ahol a központi közösségi teret egy hatalmas, ám olcsó rozsdamentes acélból készült szobor díszíti. Ehhez hasonló műalkotásokat találunk több nagyváros bevezető főútvonalán, a városhatárhoz érve./ This hotel area on the eastern Dalian coast is organized in a typical Chinese manner: large grassy surfaces, perennials and bushes, with a central public space furnished with large sculptures usually made of inexpensive stainless steel. Such sculptures often stand at the main entrances to big cities.

3

3. ábra/pict:

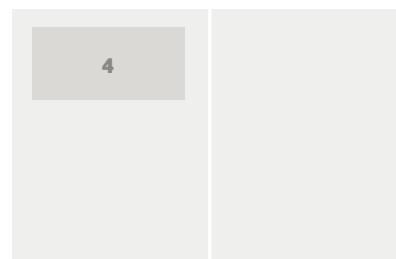
Folyópartjainak kialakítására a harminc éves, több millió lakosú Shenzhen karakter nélküli megoldást választott. Habár a folyó mentén három egyetemi campus is elhelyezkedik, a szubtrópusi klíma és a víz szintjének nagy arányú ingadozása miatt a több száz pad elhelyezése nem praktikus, hiába van a közelben rengeteg egyetemista. / The design of the riverbanks in Shenzhen, a thirty-year old city with a population of many millions, reveals uninventive planning. Although the river in the picture intersects with three university campuses, the subtropical climate and the highly variable level of the river render the arrangement of hundreds of benches impractical, despite the high population of students in the vicinity.

A figyelmes szemlélő a pekingi Olimpiai stadionok környezetében is számos tervezési hibát tud felfedezni. Elsőre nem nehéz megérteni, miért tűnik üresnek a park az Olimpiai Játékok lezajlása óta, amikor is 90 000 látogató folyamatos áramlásának kellett, hogy utat adjon a terület - hiszen ekkora a központi stadion befogadó készsége. A díjnyertes tervezők szavaival élve, Pekingnek a Tiltott Várostól északra futó történelmi tengelyében húzódó tér megmunkálása megoldatlan maradt, s rendezése majd a jövő generációinak feladata lesz. Ez különös, hiszen az Olimpiai Park rendezésére kiírt pályázat feltételei között szerepelt, hogy hosszútávú megoldás szükséges a terület helyi problémáira a használók igényeinek figyelembe vételével. Mindentől függetlenül 2008-ra egy olyan szabadtérrendszert kellett kivitelezni, mely multifunkcionális városi használatot tesz lehetővé, emellett kellő mértékben nyújt szerkezeti változatosságot annak érdekében, hogy a Játékok után is mindennap használják a pekingiek. Ez utóbbit nagyban elősegítette volna, ha jól végiggondoltan, egységes arculati irányelvek mentén zajlik a szabadtérek tervezése. Ehelyett az Olimpiai Park rendezésére kiírt városi megoldásokat kereső nemzetközi pályázat során külön-

álló épületekre vonatkozó részleges projektek születtek, melyek a rendezvény által generált változásokra az egyes épületek és szűkebb értelemben vett környezetük, szabadtérépítészeti projektek, a sportnemek számára való helyteremtés és a Northern Forest Park létesítményeinek integrálása szintjén reagáltak. Számos tervezési megoldást pedig kifejezetten rosszul helyeztek el, mint a központi stadion közvetlen környezetének alakítása esetében. A Herzog & de Meuron építésziroda túlságosan komolyan kezelte a „madárfészek” koncepciót és ez azt eredményezte, hogy az ötlet végigkíséri az épület körüli gyalogshálózat vonatkoztatását, a kültéri világítási megoldásokat és egyéb részleteket is.

Ellenben a Northern Forest Park együttese jóval nagyobb területrészt foglal magába és hatékonyan integrálja az Olimpiai Park körútjára felfűződő szabadtérek egy egységes design koncepcióba. A stadionok építési területén kitermelt földmennyiséget például vízarchitektúrával és gyorsan növekedő fajok kiültetésével kombinálva már a Játékok kezdete előtt „erdőt” tudtak létrehozni. Ezen terület legmagasabb pontjáról az egész sportlétesítmény belátható.

4. ábra/pict:

Az operaházát övező nyitott tér látványa, előtérben a hordozható hangosító berendezéssel. / Open space around the new opera house in Beijing with portable audiovisual equipment in the foreground view.

In the case of the opera house in Beijing, there is a smooth body of water that surrounds the cupola and an empty paved surface around the water. The space itself is simply enormous, with no other elements except the border itself, and the connection to the area leading to Tiananmen Square where there are a few trees and benches. The space is out of human scale. It is incomprehensible that there are no other elements in the space or efforts to make it more functional. Because of this, when big events are held there, the use of portable elements is necessary, such as lights and speakers that are visible in photographs and mar the image of a wide-open space.

An attentive observer can also detect mistakes in the design of the open space around the Olympic facilities in Beijing. It is understandable that at first glance the space appears empty, since the Olympic Games had to provide access to a flow of some 90,000 regular visitors, the capacity of the main stadium. However, as the award-winning architects put it, the regulation of the space in the historical axis of Beijing that runs between the Forbidden City and the north remained unsolved so that future generations can arrange it according to their wishes. This opposes with the competition which was intended to solve the spatial problems in accordance with the long-term needs of its users. Nevertheless, it was still necessary to introduce a range of urban features, to organize individual spaces, to ensure their multi-functionality, and above all to achieve a suitable level of structural variety to allow for various daily activities after the Olympic Games - all of which should have been more deliberately thought out and designed

in a unified fashion. Instead the competition for urban solutions to the challenges posed by the Olympic Games was carried out with partial projects for individual buildings, projects that addressed the open space, the setting for the games, and the Northern Forest Park in the extended sports complex. Many of the implemented solutions were not felicitous, above all the design of the space directly around the main stadium. The architects from the office of Herzog & de Meuron followed too literally the concept of the "bird's nest", an idea that was also applied on a smaller scale to the design of the exterior lights, the network of sidewalks, and other details.

The Northern Forest Park, which involved the organization of the large space around the ring road, benefited from a more integrated design. Soil deposits from the excavation of the building site of the Olympic Games were used in combination with water elements and fast-growing plantation trees that were planted before the Olympics and thus the Chinese managed to raise a "forest" until the Games. From the top of this area, there is a view on the entire sports complex.

The participation of international urban planners, architects, and landscape architects in China is not limited exclusively to the most monumental projects of excessive architecture. There have been numerous projects designed by foreign architects that are appropriately designed, including the Olympic Village in Beijing. After the Games, this settlement for athletes and competitors was transformed into prestigious apartments. In terms of its landscape

architecture, it has a characteristic international style mixed with modified traditional Chinese elements. The space is structured as a sequence of paved community/public spaces alternated with larger green areas. The many trees were already large at the time of planting and an additional emphasis is placed on beds featuring perennials and low bushes. Water elements are present in the form of reflecting pools and fishponds, and flowing water can be seen in fountains and cascades. The details are fresh with characteristic Chinese ornaments, the use of colours and architectural elements. Because this is a mixture of already-used approaches and stylistic details, it is difficult to refer to this as a typical contemporary Chinese open space design. The solutions are more or less imaginative and often a matter of routine. Nevertheless, it is far superior to the above-mentioned enormous empty spaces and horticultural kitsch.

NEW CHINESE STYLE

The traditional school of garden design that is taught at the Beijing Forestry University continues to exert an especially strong influence on Chinese landscape design. The problem with this approach is that the solutions offered, in the effort to be true to traditional, end up being very similar to each other. Design innovations are few and there is no development, which is only logical as the school aims to preserve tradition. The question is whether such solutions suit the contemporary needs of architectural design, particularly in competition with the international architectural firms that operate in China. This may

A nemzetközi ismertségű várostervezők, építészek és tájépítészek nemcsak a legnagyobb horderejű, extravagáns építészeti megoldásokat igénylő beruházásoknál vannak jelen Kínában. Számos külföldi tervezők munkája révén megfelelően megvalósult projekttel büszkélkedik az ország, beleértve a pekingi Olimpiai Falut, mely a Játékok után magas presztízsű lakóparkká alakult át. A tájépítészeti alakítását tekintve a nemzetközi trendeket követő stílust hagyományos kínai elemekkel ötvözték, az épületek között burkolt közösségi terek és nagyobb zöld felületek alkotnak láncolatot. A kiültetett fák jelentős része többször iskolázott minőségű volt, így a cserjeszintet alkotó növényzet egyből hangsúlyos keretet kaphatott. A víz tükröződő felületű medencék, halastavak, valamint szökőkutak és kaszkádok formájában jelenik meg. A részletképzést friss és karakteres kínai motívumok, gazdag színhasználat és építészeti elemek használata jellemzi – és pontosan emiatt a hagyományörző

stílus miatt nem tekinthetőek ezek a szabadtérépítészeti alkotások a kortárs kínai tájépítészet referenciáinak. Habár a tervezői megoldások sok esetben kevésbé fantáziadúsak és gyakran a rutin uralta tervezési folyamat eredményei, a fent említett hatalmas üres területek és a kertészeti giccs alkotásainál jóval magasabb szintet ütnek meg.

A NEW CHINESE STYLE

A hagyományos kertművészeti oktatás, melyet a Pekingi Erdészeti Egyetem folytat, változatlanul erős befolyással van a kínai tájépítészeti tervezésre. Ez tény, és sajnos az a hátulütője, hogy a kínált tervezési megoldások a hagyományokhoz való görcsös ragaszkodás miatt egyhangú keretet teremtenek: egymáshoz túlon túl hasonló tervek születnek. A dizájnban innovációkat nem találunk, ahogyan fejlődést sem, ami logikus, hiszen az iskola célja a hagyományok konzerválása. A kérdés az, hogy ezek a megoldások

képesek-e lefedni a kortárs építészeti ízlés igényeit, különösen egy pályázati verseny esetén, ahol a mércét nemzetközi mezőny adja. Erre válaszul ütötte fel a fejét egy új trend, melyet a kínai tervezőirodák mind építészeti, mind tájépítészeti kialakításban követnek, ez pedig a New Chinese Style, melynek elsőrangú hirdetői Kína helyi tájépítészei. Sok esetben ezek a tervezők az akadémiai élet aktív résztvevői, a rivális Pekingi és Tsinghua-i Egyetem oktatói. Tervezői megoldásaik nagyon különbözőek és nehéz trendeket kivetíteni ebből a sokféleségből. Az azonban egyértelműen látszik, hogy igyekeznek kifejleszteni egy olyan tervezési sztenderdet, általános eszközkészletet a mindennapos feladatok tervezésében (lakóparkok zöldfelületeitől a közterekig), mely átvehetné a helyet a fent említett kertészeti megoldásoktól és túlléphetne a historizáló hagyományörzésen – mindeközben felismerhetően kínai maradna. A próbálkozások skálája igen széles: elsőként említhető, hogy őshonos növényeket alkalmaznak

5. ábra/pict:

Burkolt felületek a központi stadion körül és a „mini madárfészek” alakú világítótestek. / Paved surfaces around the main stadium and the low external lamps as a small-scale echo of the main building.

6. ábra/pict:

Northern Forest Park / Northern Forest Park (TERVEZŐK/PLANNER: SASAKI ASSOCIATES + TIANJIN HUAHUI ARCHITECT AND DESIGN COMPANY - MASTER PLAN; TSINGHUA PLANNING INSTITUTE - LANDSCAPE ARCHITECTURE)

7-8. ábra/pict:

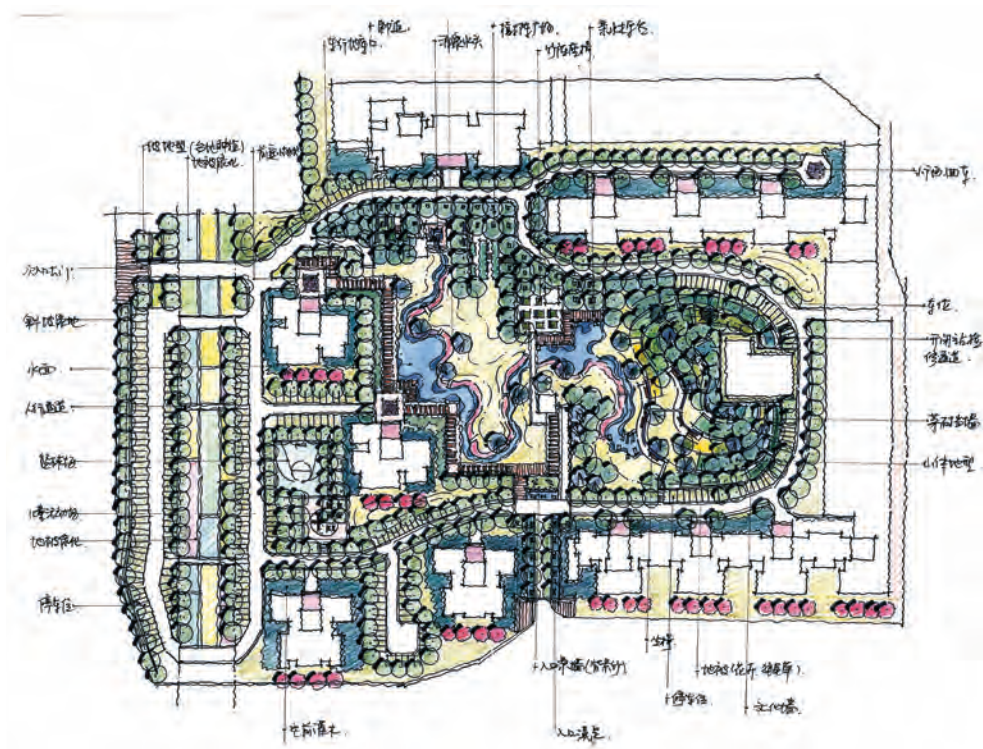
A pekingi Olimpiai Falu, tervező: Earth Asia Design Group és Tianhong Design Institute, projektvezető: Michael Erickson / Beijing Olympic Village by Earth Asia Design Group and Tianhong Design Institute, project manager: Michael Erickson (FOTÓ/PHOTO: LI DIHUA)

be why certain Chinese architectural firms have been making use of a style of architecture and landscape design that is called the New Chinese Style. The promoters of the New Chinese Style are local Chinese landscape architects. In many cases, these are designers who are also active in academic circles, especially at the rival Beijing and Tsinghua Universities. The solutions are so varied that it is difficult to find a common denominator. Clear is that Chinese designers are striving to develop an appropriate standard for the

design of everyday landscapes, from the greenery around apartment buildings to open public spaces: a design that should replace the above-mentioned horticultural solutions and go farther than historical traditionalism but remain recognizably Chinese. The range of solutions is quite wide. In the first place, they make use of indigenous Chinese plants, though in a less traditional manner. The designers take advantage of the favourable weather conditions by using plants that grow quickly and luxuriantly, giving the impression that

újszerű ültetési sémákban. Kihhasználva az előnyös klimatikus viszonyokat, gyorsan és látványosan növő fajtákat alkalmaznak, ezzel azt látszatot kölcsönözve a kerteknek, mintha azok a valós koruknál idősebbek lennének. Gyakorlatilag elkerülhetetlen a víz és a mesterséges kövek, sziklák alkalmazása, melyek erősen a hagyományos stílusra utalnak.

A KORTÁRS KÍNAI TÁJÉPÍTÉSZET

A New Chinese Style-t tulajdonképpen tekinthetjük egy önálló mozgalomnak a széles és igen összetett jegyeket felsorakoztató kortárs kínai tájépítészetben belül. Ez utóbbi jellegzetessége, hogy határozott léptekkel keresi lehetőségeit a társadalmi problémák megoldására, kifejezetten a kommunizmus és a szabad gazdasági verseny furcsa egyvelegében. Mindenekfelett két dologra van óriási igény: Kína környezeti problémáinak és az alsó társadalmi rétegek szegregálódásának

9	11	12
10		

9-10. ábra/pict:
Pekingi PingLe kert:
Xi Fu Gui / Beijing
PingLe Garden: Xi Fu
Gui
(TERVEK ÉS FOTÓ/
DESIGN AND PHOTO:
TURENSCAPE,
BEIJING)

11-12. ábra/pict:
Illatos Domb 81# /
Fragrant Hill 81# Yard
(TERV ÉS FOTÓ/
DESIGN AND PHOTO:
PROFESSOR ZHU
YUFAN, QUINGHUA
UNIVERSITY)

the gardens and parks are older than they are. Water elements and the use of stones are almost unavoidable as they come from traditional garden design.

CONTEMPORARY CHINESE LANDSCAPE DESIGN

The New Chinese Style might be interpreted as a movement within the larger and more complex contemporary Chinese landscape design movement. The latter is characterized by its effort to find a mission in the context of wider social problems, and specifically in the Chinese mixture of socialist communism and free economic enterprise. Above all, there is the need to solve the enormous environmental problems that trouble China and the tendency for the lowest classes in society to draw the short end of the stick. As a result, many Chinese architects see the ecological approach to design, especially in landscape planning, as an important contribution to solving at least one of society's problems. Both protective landscape planning and planning of urban open space system and urban environment are integral parts of the educational curriculum in contemporary Chinese schools of architecture. Indeed this is how one of the leading Chinese landscape design firms, Turenscape (known for short as Turen: Tu = Earth and Ren = Man), defines its mission. Turenscape is based

in Beijing but has opened branch offices in provinces all over China in response to specific projects. The ideological and business philosophy of Turenscape is a mixture of Chinese and international (if not American) styles. Even the interpretation of the neologism Turen is philosophical, referring to Nature, Man and Spirits as One (see <http://www.turenscape.com/english/>). The firm has published several books in which it presents its award-winning products that are more comprehensible in the original Chinese than in their English translations such as *The Culture Being Ignored* and *The Beauty of Weeds* (2003) and *The Art of Survival* (2006). Not only the direct and broad-stroked approach to design but also the management style of Turenscape is extremely international, or American. This is not surprising as its founder, Dr. Kongjian Yu, a landscape planner, received his doctorate under the mentorship of Dr. Carl Steinitz at the Graduate School of Design at Harvard University. It is precisely Turenscape's planning approach to large projects in terms of the final design of the open space that gives the firm's solutions an advantage over other, more traditionally Chinese approaches. The result is a sustainable design with certain new age, or rather globalist characteristics, which were discussed at the beginning of this paper. This also applies to Turenscape's larger projects, some of which received rewards in recent

years, including the prestigious ASLA Award. The following is a list of some of Turenscape's awarded projects: the design of an extensive parking area that also served to rehabilitate a devastated landscape, the renewal of a shipyard at the edge of the city of Zhongshan (in the Guangdong province), the clean-up and redesign of the devalued landscape along the Yongning River in the city of Taizhou (in the Zhejiang province), and the Qinhuangdao Red Ribbon Park in the city of Qinhuangdao (in Hebei province).

As mentioned above, the most interesting landscape projects in China involve the reclamation of derelict space. One example of this was the rehabilitation of the abandoned shipyard in Zhongshan and the decision to preserve all of the key shipyard buildings and some individual pieces of equipment, machinery, and even railroad tracks. From the outset, these elements determined the basic characteristics of the plan. Indeed, the primary task was the more or less successful design of the spaces in between. The most interesting aspect of the plan was the terraced design of the riverbank and the handling of tidal influences. At high tide, even the highest terraces and levels are flooded. At low tide, it is possible to walk along pathways that are flooded most of the day. The lotuses that were planted at the beginning of the project were later replaced by the more environmentally suitable choice

megakadályozására. Számos kínai építész éppen ezért a tájtervezés eszközeinek környezetvédelmi szempontok alapján való alkalmazásában látja annak lehetőségét, hogy egyértelműen hozzájáruljanak legalább egy társadalmi probléma feloldásához. Mind a tájvédelmi tervezés, mind a szélesebb körű környezettervezés integráns része a mai kínai építészeti oktatásnak. Pontosan így definiálja magát az egyik vezető kínai tájépítészeti stúdió, a Turenscape (a Tu a Földet, a Ren az Embert jelenti). A pekingi bázisú vállalkozás már egy tucat kihelyezett irodát nyitott Kína több tartományában, ahol más-más projekteken dolgoznak. Ideológiája és cégfilozófiája ötvözi a kínai és a nemzetközi stíuselemeket (főleg az amerikaiakat). Még a neve is filozófiai gyökerű: a Természet, az Ember és a Lélek Egysége (bővebben lásd: <http://www.turenscape.com/english/>). Az iroda több könyvet is kiadott díjnyertes munkáinak bemutatására, ezek azonban sokkal érthetőbbek eredeti nyelven, mint az angol fordításban: *The Culture Being Ignored and the Beauty of Weeds* (2003) és a *The Art of Survival* (2006). Nemcsak a közvetlen és nyitott szakmai hozzáállásuk, hanem a Turenscape üzletvezetési stílusa is, mondhatni amerikai, ami nem meglepő, hiszen a cégalapító

tájtervező Dr. Kongjian Yu doktori fokozatát Dr. Carl Steinitz mentorálása alatt szerezte a Harvard posztgraduális tervezési iskolájában. A Turenscape igazi ütőkártyája az, hogy tervezési munkáikat a táji léptéktől a közterekig dolgozzák ki, mely a legtöbb, inkább hagyományos elemekkel dolgozó irodával szemben előnyhöz juttatja őket. Az eredmény pedig egy kortárs jellegű, globális eszközkészletű, fenntartható dizájn – amelyről már az írás elején szót ejtettünk –, amelyet tükröznek az iroda nagyobb munkái is, melyek közül több díjat is nyert az elmúlt években, egyebek közt az elismert ASLA szakmai díjat is.

Néhány ilyen díjazott projekt: egy rehabilitált extenzív parkterület, a Zhongshan város szélén átalakított egykori hajókikötő (Guangdong tartomány, 2003), a Yongning folyó menti elértéktelenedett táj rehabilitációja Taizhou városában (Zhejiang tartomány, 2006), a közismert Qinhuangdao Red Ribbon Park Qinhuangdao-ban (Hebei tartomány, 2008) és a Houtan Park, mely a 2010-es Shanghai-i Világkiállítás része volt.

Ahogy korábban is említettük, a legérdekesebb kínai tájépítészeti projektek elhagyatott terek helyreállításához

köthetőek. A zhongsan-i elhagyott hajókikötő rehabilitációs tervénél az a döntés született, hogy a legfontosabb épületeket, egyedülálló építményeket és szerkezeteket, valamint egy iparvágány sín-párját megtartják. Ezek az elemek adják a park alapvető karakterét; az elsődleges feladat környezetük és a közöttük elhelyezkedő terek megtervezése volt – ezt több-kevesebb sikerrel végrehajtották. A terv legizgalmasabb része a lépcsőzetes folyópart-kiképzés, mely magas vízállásnál teljesen víz alá kerül, de mikor a folyó vízszintje alacsony, ezek a területek bejárhatóak. A kezdetben kiültetett lótoszokat később könnyebben fenntartható gyékény- és nádfélékkel helyettesítették, annak ellenére, hogy a lótosz sokkal inkább emberbarát és motívumértékű növény. A megőrzött víztornyok hihetetlenül érdekesek: lefejtették róluk a beton héjazatot és pirosra festett, renovált vas armatúrával látták el őket. Kevésbé mondhatók szerencsésnek a parkot átlósan szelő markáns sávok, valamint a nyírott sövényfalból képzett pillérek és labirintus.

Az alapítása óta eltelt 15 évben a Turenscape irigylésre méltóan sok, többnyire megvalósult városépítészeti, építészeti és tájépítészeti projektet tud

of swamp grass, despite the fact that lotuses were more user-friendly and interesting as a motif. The preserved water towers are extremely interesting. They have been stripped of concrete and furnished with a renovated red-painted iron armature and stand in the park as a model. Less fortunate are the cross diagonal strokes as well as the pillars and the labyrinth made of trimmed hedgerow.

During its fifteen years of operation, Turenscape has designed an enviable number of urban, architectural and landscape projects, most of which have been completed. A certain number of projects were routine, simply ensuring the ongoing functioning of the firm and allowing it to take on more visionary projects with a smaller budget. If the large projects are successfully completed, they often bring in awards and additional prestige to the firm. An example of such a project was Turenscape's design for the banks of the Yongning River, which involved an unusual design approach in terms of its complexity and solutions. The final revitalization of the existing concrete riverbed was carried out with a new topographical and hydro-technical

method that emphasized the varied landscape along the riverbanks. Both the aquatic and dry parts of the banks were carefully planted with indigenous local plants that serve two functions: improving the growing conditions and environmental situation, and connecting the spaces as a design feature to the visitor's park. Even more than the final product, what was important in this project was the planning approach to solving problems by modelling the space. Turenscape first made a recommendation for arranging a much larger area around the river with an emphasis on flood safety. A number of simulation models, which represented a small piece of the initially treated space, were completed to help in the design of the actual space and made the process itself more effective. Thus the final proposal was based on an extremely complex approach to the landscape challenges. Indeed, the comprehensive planning approach used in the project represented its main advantage and was promoted by Dr. Yu to the Chinese professional and lay public as an extremely efficient tool in contemporary landscape architecture.

13. ábra/pict:
Az árterület, ahol számos növényfajt kipróbáltak. A lótosz helyére egy honos gyékényfajta került.
/ The tidal area where various plants have been tried. The lotus flowers were replaced with local swamp grass.

14. ábra/pict:
Víztoronyok a Shipyard Parkban / Water towers at the Shipyard Park

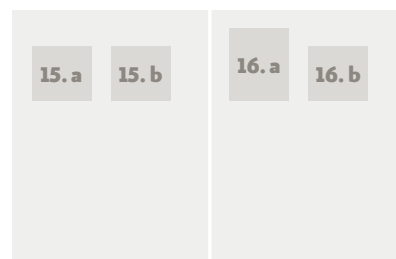

felmutatni. A munkák bizonyos része persze rutinszerű volt; az iroda folyamatos működését segítették, illetve azt, hogy ezek mellett sokkal nagyobb léptékű ötleteket tudjon kevesebb pénzből megálmodni. Ha a nagyszabású munkák sikeresen végződnek, díjakkal és presztízzsel járulnak hozzá a cég ázsiojához. Egy ilyen projekt volt a Yongning folyó partjaira tervezett kialakítás, mely nem szokványos eszközökkel dolgozott és hozott létre újszerű megoldásokat és komplexitást. A korábbi beton folyómeder rehabilitációja során a legújabb hidrotechnológiai eljárásokat alkalmazták, hogy a partmenti vegetációk helyreálljanak.

A part vízzel borított és száraz területeit elővigyázatosan telepítették be őshonos növényzettel, melyek kettős funkciót töltenek be: javítják a környezeti és klimatikus állapotot és dizájnlemként kapcsolatot teremtenek a látogatói park szabadtereivel. Ami még a végeredménynél is fontosabb vívmány volt a Yongning folyó medrének rehabilitációjában, hogy a tervezési területet teljes egészében modellezték, mely a területet terhelő problémák megoldását nagyban segítette. A Turenscape az első tervváltoztatásban egy jóval nagyobb terület rendezésére tett javaslatot a folyó mentén árvízvédelmi okokra hivatkozva. A fejlesztési terület kisebb szegmensét ábrázoló modellek kidolgozása nagyban hozzájárult a hatékonyabb kivitelezéshez. A végleges terv így nagyon átfogó választ adott a tájépítészeti kihívásokra,

s valójában ez a tervezési módszer vált legjobban előnyére a projektnek, melyet Dr. Yu a kínai szakmai és laikus közönségnek a kortárs tájépítészet rendkívül hatékony eszközeként mutatott be.

A tervező szavaival élve, a Qinghuangdao-ban, a Tanghe folyó mentén található Red Ribbon Park kialakításánál arra törekedtek, hogy a lehető legkevésbé érintsék a természetes élőhelyeket és megmutatták, hogy „egy minimális design hogyan képes drámai hatást eredményezni a tájban”. Az alapötlet a kontrasztképzés volt az ötszáz méter hosszú vörös szalag és a folyópart természetes környezete között. A tervezők egyértelmű sikere mellett nyitva maradt a kérdés, hogy ez egyáltalán táji fejlesztésnek minősül-e. Ebből a nézőpontból nézve a kiültetések és a folyón képzett szigetek sokkal fontosabbak a terület szempontjából, mint maga a padként kiképzett 'red ribbon', mely éjszaka világítótestként működik. Itt érdemes megemlítenünk, hogy nagy számban vannak tervezési-kivitelezési megoldások, amelyek csak Kínában érhetőek el: például a korlátlanul alkalmazható éjszakai fényforrások, főleg a lampionok, melyek fénye az égbolt felé irányítható. Az Európai Unióban ennek a fajta világításnak valószínűleg útját állják a kültéri világításra vonatkozó szabályozások. Hasonló a helyzet a biztonsági előírások esetében is, ugyanis a Kínában alkalmazott szabványok közel sem olyan szigorúak,

15. a–b. ábra/ pict: Környezet- és élőhelyrehabilitáció a Yongning folyó partjain, az építkezés előtt és után. / *Environmental remediation of the Yongning river banks (during and after construction.* (FOTÓ/PHOTO: KONGJIAN YU)

16. a–b. ábra/ pict: Red Ribbon Park - légifotó és éjszakai látvány a szalagszerű padról / *Red Ribbon Park – aerial photo and night view of the bench/ribbon* (FORRÁS/SOURCE: [HTTP://WWW.TURENSCAPE.COM/ENGLISH/PROJECTS/PROJECT.PHP?id=336](http://www.turenscape.com/english/projects/project.php?id=336))

According to its planner, the Red Ribbon Park at Tanghe River, Qinghuangdao City (Hebei Province), was designed in a way to have the least possible impact on the natural habitat, and showed “how a minimal design solution can achieve a dramatic improvement to the landscape.” The basic design approach created a contrast between the five hundred meter long “red ribbon” and the natural environment of the riverbank landscape. The designers were certainly successful in doing this though the question remains open as to whether the landscape was actually improved. From this standpoint, the plantings and the islands in the river itself were more important elements than the five hundred meter long string of benches that are illuminated at night. It bears mentioning that there are a number of design possibilities that are only available in China: for example, the unregulated use of certain lights in parks, especially lanterns, the beams of which are directed towards the sky. This sort of lighting would probably not be allowed in the European Union. One can observe a similar pattern in the safety standards in China, which are not as rigorous as those in Western countries. And finally, extremely cheap manual labour makes it possible to create and above all to maintain these types of parks. Although many of these parks are conceived as sustainable parks, a certain amount of maintenance is necessary as the favourable weather

conditions result in the phenomenon that many plants from the surrounding environmental region invade the planned space. The maintenance of these parks can only be done manually, which, as mentioned above, is possible in China in a way that it wouldn't be, because of high labour costs, in other countries.

The 2010 Shanghai Expo - Houtan Park was another case involving the reclamation of a derelict landscape, namely an abandoned industrial zone. Once again, the project was convincing from an environmental standpoint because it was conceived of a large cleaning facility. The environmental aspects were emphasized and the chosen individual solutions were suitable, particularly the hydro-technical details and the choice of plants. This project had two difficulties. The first was the choice of the type of project itself. Namely, in such a large park, the problems are not limited to the park but to wider issues faced by all landscape architects today. For example: what sort of program can replace the large parking surfaces that serve so many user target groups? The lack of a specific program often results in the poorly planned structure of the larger space, the consequence of which is the weak physical linking of individual spaces within it. However, because the main goal of the project was defined as reclamation, the principle aim became to improve environmental conditions while also making the park available to

mint a nyugati országokban. És persze nem utolsó sorban a hihetetlenül olcsó munkaerő is megkönnyíti ezen parkok kialakítását és fenntartását. A parkok fenntartása csak emberi munkával lehetséges, ami Kínában viszont sokkal egyszerűbben kivitelezhető, mint más országokban, ahol drágább a munkaerő. A sok esetben fenntarthatónak titulált parkok is nagymértékben igényelnek fenntartási munkákat, mert az ott jellemző klíma jó melegegy a növényzet invázió terjedésének.

A 2010-es Shanghai-i Expo helyszínénél szolgáló Houtan Park egy másik hasonló eset, mely lepusztult területet kelt életre. Ez esetben egy elhagyott ipari terület átalakításáról van szó: itt is a környezet rehabilitációja és a fenntarthatóság állt a tervezés középpontjában, tekintve, hogy a terület korábban egy hatalmas tisztítóüzem területe volt. A területre alkotott megoldások remekül integrálódtak a programba, különösen a hidro-technikai részletek és a növényválasztás. A munka során két nagyobb nehézség támadt, melyet kezelni kellett: az egyik maga a terület, hiszen egy ilyen méretű beavatkozásnál felmerül, hogy a területet terhelő problémák nem csupán a park területéig hatnak, hanem általános tájépítészeti kérdéseket vetnek fel. Példának okáért: milyen tervezési program talál jó megoldást hatalmas parkolófelületek ésszerű kiváltására, annak tudatában, hogy a saját célközönségétől veszi el a parkolóhelyet? A pontosan meghatározott program hiánya gyakran azzal jár, hogy a szabadtéri tervezés gyenge, melynek eredményeképpen gyenge belső kapcsolatok alakulnak ki a térrészek között. Hasonlóan a Shipyard Park esetéhez, a rehabilitáció során számos régi épületet és szerkezetet tartottak meg, közéjük ellentétképpen burjánzó őshonos növényzet került. A kontraszt igen hatásos, különösen azért, mert hatalmas felületekről van szó. A részlethasználatban egy egyedülálló

probléma mutatkozik meg: a pergola, támfalak, hidak és egyéb elemek, melyeket más parkok részei közötti átmenetknél használnak, itt kevésbé érdekesek és vizuálisan is szükségtelenek.

A kevésbé sikeres tervezői megoldások oka gyakran az lehetett, hogy az irodák kevés szakmai gyakorlattal rendelkező munkatársakra bízta a döntést, mely a fiatalok számára hatalmas kihívás volt karrierük hajnalán. Kínában csak elvétve akadnak olyan vezető tervezők, akik külföldön tanultak és hazájukban önállóan képesek projektet vezetni. Tulajdonképpen sok fiatal választ külföldi iskolát, és a legtöbbjük ott is marad az otthoni munkalehetőségek ellenére. Ezen okokból a jövő nemzedékét felnevelő szakmabeliek elsődleges célja az, hogy az országban versenyképes, kortárs oktatási feltételeket teremtsenek, és az egyetem oktatói számára megfelelő külföldi tapasztalatokat adjanak át. Hasonló módon a tervezőirodák is alkalmaznak fiatal építészeket és ezzel kívánják vonzóbbá tenni cégüket a külföldön tanult és nemzetközi szakmai tapasztalattal rendelkező, jól képzett fiatalok számára.

A bemutatott példák csupán töredékét jelentik a rengeteg kínai tájépítészeti projektnek. Ugyan ez a nagy szám önmagában nem garantálja a minőséget, de a minőség igen gyorsan fejlődik Kínában. Jelenleg egyetlen kínai építész vagy tájépítész sem száll versenybe európai projektekkkel, de a gazdaság helyrerázódásával ez is be fog következni -talán nem a legjobb, hanem bizonyára inkább a kisebb költségvetésű építészeti programok terén. Napjainkban Kínában gyakori az ún. „overnight project”, azaz az éjszakai tervezés, mikor az ügyféllel való egyeztetést követő nap ebéd közben már prezentálják a területre kidolgozott javaslatokat... ©

A PUBLIKÁCIÓ A TÁMOP-4.2.1/B-09/1/KMR-2010-0005 KUTATÁSI PÁLYÁZAT KERETÉBEN KÉSZÜLT.

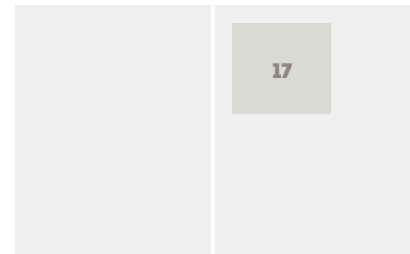
HIVATKOZÁSOK/ REFERENCES:

YU, K.: 2010 SHANGHAI EXPO – THE HOUTAN PARK (TURENSCAPE: BEIJING, 2010)

YU, K., PADUA, M. (ED.): THE ART OF SURVIVAL – RECOVERING LANDSCAPE ARCHITECTURE (TURENSCAPE: BEIJING, 2006)

YU, K., PANG, W.: THE CULTURE BEING IGNORED AND THE BEAUTY OF WEEDS (TURENSCAPE: BEIJING, 2003)

[HTTP://WWW.TURENSCAPE.COM/ENGLISH/](http://www.turenscape.com/english/)

17. ábra/pict:
 Hatalmas beültetett
 felületek váltakozása
 a Houtan Parkban. /
*Alternation of large
 planted surfaces in
 Houtan Park.*
 (FORRÁS/SOURCE:
 YU, 2010: 91)

visitors as part of the World Expo. As with the Shipyard Park, the reclamation involved the preservation of a number of technical features and buildings and, as an antithesis to them, the planting of lush surfaces of indigenous vegetation. The contrast is effective, especially because the surfaces are so extensive. A unique problem presents itself in the use of details: pergolas, walls, bridges, and other elements, although they are used in transitions in other parks, in this context seem less interesting and at times even unnecessary.

Some of these less successfully designed details may have been the result of using inexperienced designers who were presented with too great a challenge early in their careers. In China, there are few principle designers who are educated abroad and can independently run projects at home. In fact, a large number of students go to foreign schools and many of them stay there despite good business opportunities at home. For this reason, the primary concern of professionals who are bringing up future landscape architects is to ensure the contemporary quality of the educational program and to provide professors with sufficient international experience. In

a similar fashion, architectural offices try to include young architects in actual design teams in order to attract quality Chinese landscape architects who have been educated abroad and also have some international work experience.

The selected projects presented in this paper are only a small number of many Chinese landscape architectural projects. The number of projects alone does not guarantee quality, quality is nevertheless quickly improving. At this point, neither Chinese architects nor landscape architects compete for European projects but, with the revitalization of the economy, this too will come, perhaps not on the best but certainly on less costly architectural projects. A recent trend in China, and specifically in Shanghai, is the so-called overnight project where the client comes to a meeting, describes his projects, and the next day at lunch, solutions are already presented to him... ©

THE PUBLICATION WAS WRITTEN IN
 THE FRAME OF TÁMOP-4.2.1/B-09/1/
 KMR-2010-0005 RESEARCH FUND.